

**IZJAVA ZA JAVNOST O PREDLOGU ZA ODPOVED IMENU
»GORIŠKA«**

Forum za Goriško zavrača predlog nekaterih županov, naj se ime *Goriška statistična regija* zamenja z imenom *Severna Primorska statistična regija*, in se ne strinja, da se ime Goriška črta iz uradne rabe. Razlogov za ohranitev imena Goriška je veliko. Argumenti, ki govorijo v prid imenu Goriška, so zgodovinski, kulturni, politični, zemljepisni, cerkveni, gospodarski, simbolni in moralni. O tem obstoji obsežna literatura, kratko in jedrnato pa so stvari razložene v *Enciklopediji Slovenije*.

Zgodovinsko dejstvo je, da je ime *Goriška* veliko starejše od neavtohtonega imena *Primorska*. Ime za Goriško se je razvilo iz slovenskega toponima *Gorica*, ki se prvič omenja v pisnem zgodovinskem viru leta 1001. *Gorica* je dala ime dinastiji goriških grofov, njih ozemlju - Goriški grofiji - in kasneje, po letu 1500, deželi Goriški. Leta 1751 je bila ustanovljena še Goriška škofija. Oznako *Primorska*, v nemški obliki *Küstenland* (*Österreichisches Küstenland*), pa je vpeljala dunajska vlada šele sredi 18. stoletja. Skoraj sočasno sta se pojavili italijanska oblika *Litorale* (*Litorale austriaco*) in slovensko (hrvatsko) poimenovanje *Avstrijsko Primorje* (tudi *Avstrijsko-ilirsko Primorje*). V slovenski javnosti sta se rabili še obliki *Primorska* in *Slovensko Primorje*. Tako imenovano ozemlje je sredi 19. stoletja obsegalo zgodovinske dežele Goriško-Gradiško, Istro in Trst z okolico. V sodobnem pomenu besede se je samo ime *Primorska* uveljavilo pozno, šele v sredini 20. stoletja. Ob imenu *Primorska* sta v 20. stoletju obstali tudi stari pokrajinski imeni *Istra* in *Goriška*. Ime *Severna primorska* pa je še veliko mlajše od imena *Primorska*, izmišljeno je bilo šele v letih po ukinitvi Goriškega okraja. Goriški okraj je obstajal vse do leta 1962 in je bil na območju Jugoslavije zadnji odsev stare Goriške dežele.

Izmed petih imen slovenskih historičnih dežel, ki so bile sestavni del avstrijskega cesarstva, je Goriška edino po etimologiji izvorno slovensko ime. *Kranjska*, *Koroška*, *Štajerska* in *Istra* to pač niso. Našim prednikom je starost slovenskega imena *Gorica* in iz njega izpeljano ime za deželo Goriško dajalo pogum in moč v borbi za narodni obstoj na tem zahodnem predelu slovenskega narodnega ozemlja. V času narodnostnih soočanj od srede 19. stoletja dalje je že raba imena *Gorica* ali *Goriška* pomenila politično dejanje, ki je pričalo o narodni in demokratični zavesti Goriških Slovencev; imeni sta legitimirali

boj Slovencev za narodni obstoj. Pesnik Simon Gregorčič - Goriški slavček - je še danes narodni simbol. Gorica in Goriška sta v političnem in ideološkem kontekstu sinonima, na primer v kratici TIGR. Slovenski izvor toponima Gorica in iz njega izpeljane oblike je pri narodnostnih nasprotnikih Slovencev vselej vzbujal polemične odgovore. Za vse, ki se še danes ne morejo sprijazniti, da smo na Goriškem Slovenci stali in obstali, je še posebej boleče, da je več kot dve tretjini nekdanje historične dežele Goriške leta 1947 pripadlo Jugoslaviji in s tem tudi današnji Republiki Sloveniji.

Dediščino prednikov spoštujejo še zlasti Slovenci onstran državne meje. Ponosni so, da je Gorica še vedno tudi Gorica, da se njihova pokrajina še vedno imenuje Goriška in da se tako imenuje tudi škofija. Nič manj niso ponosni na Novo Gorico in na vse ustanove, ki z imenom Goriška pričajo o več kot tisočletni naselitvi Slovencev v Posočju. Enako ime za pokrajino na obeh straneh meje je simbol enotnosti, ki govori tudi za to, da goriških Slovencev ne morejo ločiti najhujše preizkušnje in da je enotni slovenski kulturni prostor na Goriškem realnost.

Izbris imena Goriška ni modro dejanje in je vredno obsodbe. Nepoznavanje dejstev ne more biti razlog za sprejemanje odločitev, ki so, predvsem zaradi narodnostnega razvoja in utrjevanja identitete Slovencev, nesprejemljive in zato tudi škodljive. Zanikanje imena Goriška je škodljivo tudi z gospodarskega stališča, ker je že samo ime Goriška blagovna znamka. Zamenjava odličnih blagovni znamk ne povzroči le nepotrebnih stroškov zaradi zamenjave dokumentov, povzroči tudi gospodarsko škodo. Goriške češnje, goriška vina, goriško sadje, goriška zelenjava, sončna Goriška, goriške vrtnice, goriško podnebje veljajo na trgu več kot severno primorske češnje, severno primorska vina, severno primorsko sadje, severno primorska Brda, severno primorski slavček....

Zanikanje zgodovinskih imen, zanikanje kulturne dediščine in ustvarjanje novih oznak ne more biti pravi odgovor na včasih neustrezno izraženo samovoljo in oblastizeljnost posameznih zagovornikov Nove Gorice kot središča Goriške. Novogoričani niso izmišljena vrsta ljudi. Mlado mesto so naselili predvsem Kraševci, Vipavci, ljudje s Trnovske in Banjške planote, ljudje z Liga, s Kambreškega in iz Kanala, Tolminci, Brici, Bovčani, Kobaridčani, Cerkljani in Idrijčani, torej prebivalci nekdanje zgodovinske dežele in sedanje goriške pokrajine, ki kljub razvoju in spremembam minulih let ohranja tudi za bodočnost vse svoje prvobitne značilnosti in narodno poslanstvo.

Član IO
Andrej Malnič

Predsednik,
mag. Boris Nemeč